

ce să facă cu miinile", — înaintea oricărei alte judecăți. critica spectatorului simplu, cu bun simț, se referă întâi, și nu întâmplător, la *gest*, fiindcă gestul, vizual, mai direct, mai „fenomenal” decît cuvîntul, face ca personajul să fie sau nu, *prezent*.

Stăpîn pe nervii, pe mușchii, pe articulațiile organismului său, actorul adevărat e un magician care se recrează permanent pe sine, agitat de mediu (*Totus mundus agit histrionem*) și care „agită” materia. Un semn în clipa cea mai prielnică și obiectul din preajma lui tresare. O clipă mai de vreme sau mai tîrziu, grăbindu-se sau întîrziind, și minunea nu s-ar fi produs. Neintegrat în durata lui reală, gestul își pierde orice efect, își pierde funcțiunea.

O tendință a unora dintre actorii noștri, mai ales a actorilor tineri — și asta datorită unei greșite orientări regizorale, căzută în manierism — este de a se retrage înăuntru, de a suspenda gestul, de a se „spiritualiza”, cu un fel de oroare față de complementul fizic al emoției, dîndu-se curs prejudecății că absența mișcării solicită mai mult atenția spectatorului, fixînd replica, încercînd-o de rezonanțe. Nimic mai antiteatral! Aici de altmînteri se manifestă una din limitele teatrului psihologic, ale teatrului obosit, blazat. Pentru un teatru de acțiune, „reteatralizat”, după o expresie la modă, bazat pe mișcare, pe folosirea totală a posibilităților ființei umane, adică mergînd la izvoarele cele mai curate ale genului dramatic, acordul dintre conștiință și reflexul ei spațial este o condiție elementară. Condiție care reclamă însă multă măsură și tact.

Fiindcă totul este o chestiune de echilibru. În gest nu trebuie să fie mai mult decît în cuvînt și nici în cuvînt decît în gest. Dacă am compara anatomia corpului cu un sistem complicat de pîrghii, energia pe care i-o transmite cuvîntul, cu toate iradiațiile lui, ar trebui să corespundă economic exact sumei mișcărilor realizate. Altfel, prin exces sau penurie, mașina nu mai dă randament. Sau merge anapoda.

Constantin ȚOIU

Un grup de critici dramatici și oameni de teatru din Capitală a vizionat, luna trecută, spectacolul *Paharul cu apă* în montarea Teatrului de Stat din Brăila (regia: G. Negri). Cu acest prilej a avut loc o amplă consfătuire la care au participat oaspeții și întreg consiliul artistic al teatrului. S-a luat în discuție calitatea spectacolului și — legată de aceasta — cronica apărută în revista „Teatrul” (nr. 9), sub titlul *O performanță*, semnată de Mircea Alexandrescu.

Au luat cuvîntul, rînd pe rînd: Horia Deleanu, redactor șef al revistei „Teatrul”, Ianis Veakis, regizor și profesor la Institutul de Teatru, Valentin Silvestru, critic dramatic, și Florian Potra, critic dramatic — toți din București, precum și: Victoria Dinu, directoarea Teatrului de Stat din Brăila, G. Negri, P. Varduca, D. Dinulescu, R. Gheorghiu, R. Anghelescu, E. Eftimiu, A. Macri-Iliescu, Iulian Bradu, T. Dimi-trescu și D. Pîslaru, regizori și actori, membri ai consiliului artistic al teatrului din Brăila.

Dezbaterile au pus, pe de o parte, sub semnul întrebării oportunitatea includerii în repertoriul teatrului brăilean a comediei *Paharul cu apă* de E. Scribe, iar, pe de altă parte, au consemnat nivelul submediocru al spectacolului. Personajele n-au căpătat conturul necesar, regia n-a luat o poziție prea bine definită față de semnificațiile caracterelor, acțiunea și dialogul au fost lipsite de ritm, după cum spectacolul, în ansamblu, n-a avut vervă și spirit, cu excepția finalului unde tonul s-a redresat în oarecare măsură. Interpreții au jucat într-o manieră îngroșată, plată, iar cadrul scenografic a fost socotit eterogen, fără o funcție valabilă în articularea montării. Toate aceste observații critice au fost unanim acceptate de vorbitori.

Astfel, s-a constatat că aprecierea generală a cronicii *O performanță* corespunde întru totul realității spectacolului, chiar și la intervalul de câteva luni de la scrierea ei. În ceea ce privește formulările cronicii s-a observat, de asemenea în unanimitate, că ele au fost excesive, inclusiv ideea din concluzie, prin care se confunda calitatea spectacolului *Paharul cu apă* cu întreaga activitate a teatrului brăilean în ultimii doi ani, deși spectacolul putea fi considerat reprezentativ, întrucât făcuse obiectul unui turneu în Capitală (unde a și fost vizionat de autorul cronicii).

Discuțiile au fost foarte rodnice, ele abandonând o lumină nouă și interesantă asupra relației dintre spectacol și oglindirea lui în presă. S-au tras învățăminte și dintr-o parte și din alta: realizatorii de spec-

tacole au înțeles că trebuie să lupte necentenit pentru calitate, pentru artă autentică, iar critica teatrală a desprins încă o dată importanța cuvintului tipărit și vastul ecou stîrnit de acesta, reținînd că — fără a se renunța la mijloacele polemicii și ale ironiei — reflectarea muncii artistice trebuie ferită de concluzii pripite și de tentația unui joc stilistic excesiv.

Intîlnirea de la Brăila constituie un bun început de dialog constructiv între critica dramatică și creatorii de spectacole, întrucît asemenea contacte directe înlătură neînțelegerile reciproce, elucidează o seamă de probleme de specialitate și contribuie la realizarea unui climat de colaborare principială între cei ce joacă pe scenă și cei ce scriu despre fenomenul teatral viu.

Red.